

Komunikat Prasowy

Polskie władze muszą zaprzestać prześladowania i zastraszania uczestników protestów.

- Organizacje Społeczeństwa Obywatelskiego wyrażają poważne zaniepokojenie ograniczeniami dotyczącymi przestrzeni obywatelskiej w Polsce
- Zatrzymywanie i zastraszanie demonstrantów przez władze stały się ogromnym problemem
- Protesty zostały wywołane decyzją władz o prawie całkowitym zakazie aborcji

Polskie władze muszą natychmiast zaprzestać stosowania nadmiernej i nieuzasadnionej siły oraz stosowania aresztu i praktyk zastraszania wobec demonstrantów, w tym także osób nieletnich.

Spontaniczne protesty przeciwko rządzącej partii Prawo i Sprawiedliwość (PiS) odbywają się w całym kraju od 22 października i zostały wywołane przez decyzję Trybunału Konstytucyjnego o prawie całkowitym zakazie aborcji.

[CIVICUS](#) i IPPF EN, Europejska Sieć Międzynarodowej Federacji Planowanych Rodziców, są zaniepokojone [stosowaniem przemocy](#) przez władze i podmioty niepaństwowe wobec demonstrantów. Prawnicy pomagający protestującym, udokumentowali w jaki sposób władze zastosowały [gaz pieprzowy](#) i przemoc fizyczną wobec demonstrantów. Wszystkie zastosowane metody zmuszają do bliskiego kontaktu i mogą prowadzić do [wzrostu](#) ryzyka zakażeniem wirusem COVID-19.

Zaledwie wczoraj wieczorem samochód policyjny [najechał](#) na protestującego, a policja [zatrzymała](#) fotoreporterkę, nie zważając na fakt okazania przez nią legitymacji prasowej. W innym incydencie, funkcjonariusz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego (ABW) celowo wjechał w protestujących, raniąc dwie osoby, z których jedna trafiła do szpitala z poważnymi obrażeniami. Ponadto, do rozpędzania protestów, policja rozmieszczała nieumundurowanych funkcjonariuszy grup antyterrorystycznych, którzy [bili](#) protestujących pałkami.

Niepokoi nas również dalsza możliwa [eskalacja](#) przemocy wobec protestujących ze strony skrajnie prawicowych ugrupowań w Polsce. Niedawno przeprowadzone [śledztwo dziennikarskie](#) ujawnia, w jaki sposób członkowie Gwardii Narodowej [[Ugrupowania mającego za zadanie chronić Marsz Niepodległości, przyp, tłum](#)], zostali przeszkoleni w zakresie używania broni palnej, w sposób, aby zabić. Straż została wykorzystana przez skrajnie prawicowych liderów do obrony instytucji katolickich, a wspiera ją Jarosław Kaczyński, wicepremier i lider partii PiS. Kaczyński, który w rządzie odpowiada za kwestie bezpieczeństwa, [wezwał](#) do „obrony kościoła za wszelką cenę”. Przemoc ze strony skrajnie prawicowych grup wobec demonstrantów została już wcześniej [udokumentowana](#) podczas protestów.

Trzeba także położyć kres systematycznemu [prześladowaniu](#) protestujących. Protestujący w Warszawie byli zatrzymywani i przewożeni na posterunki policji oddalone o 30 kilometrów

od miasta, bez zapewnienia dostępu do wsparcia prawnego. Wszystko to pod pozorem zapewnienia bezpiecznych odległości związanych z pandemią COVID-19. Potępiamy polski rząd za wykorzystanie pretekstu walki z COVID-19 do ograniczania praw protestujących. Do tej pory za udział w protestach [zatrzymano](#) co najmniej 67 osób.

„Byłam świadkiem rosnącej przemocy policyjnej i nieuzasadnionego represjonowania demonstrantów. Musimy być przygotowani/ne na wyjazd z Warszawy do pobliskich miast, do których policja zabiera protestujących, nawet jeśli zostaną aresztowani/ne w centrum miasta. Obywatele wszystkich płci i w każdym wieku trafiają na komisariaty i muszą wyjaśniać, dlaczego chcą skorzystać ze swoich praw konstytucyjnych. Oczywiście składane będą skargi w celu uznania tych zatrzymań za nielegalne, nieadekwatne i nieuzasadnione. Polska jest krajem demokratycznym i jako obrońcy praw człowieka będziemy walczyć o to, by takim pozostało” - powiedziała Eliza Rutynowska, prawniczka pomagająca zatrzymanym protestującym.

Władze prześladowają młodych ludzi, którzy uczestniczyli w protestach lub dobrowolnie wyrazili poparcie dla protestów. 17-latek został [powalony](#) na ziemię przez policję podczas protestu i zatrzymany na noc w areszcie; 14-latkowi, który [udostępnił](#) na Facebooku post o planowanym proteście w jego sąsiedztwie, groziło postępowanie karne. Kolejna 14-latka, która uczestniczyła w proteście z babcią, została otwarcie skonfrontowana z policją i oskarżona o organizowanie demonstracji. Niektórzy nauczyciele i profesorowie grozili uczniom działaniami dyscyplinarnymi za okazanie poparcia dla [Strajku Kobiet](#) (StajkKobiet) i udział w protestach:

„Prawo do protestu to podstawowa wolność obywatelska, która jest obecnie w Polsce zagrożona. Obawiamy się, że w miarę kontynuacji spontanicznych protestów użycie nadmiernej siły i prześladowanie protestujących będzie się nasilać. Świadczą o tym już ataki na młodych protestujących, których prawo do wolnego wyrażania poglądów jest atakowane” - powiedziała Aarti Narsee, zajmująca się badaniami nad Społeczeństwem Obywatelskim w CIVICUS.

Unia Europejska musi zareagować i potępić ataki na polskich demonstrantów. Wzywamy UE do wykorzystywania i dalszego wzmacniania wszystkich narzędzi prawnych i politycznych, w tym rekomendacji w ramach [unijnego mechanizmu praworządności](#); wzywamy również UE do utrzymania decyzji o powiązaniu otrzymania przez państwa członkowskie [środków](#) od przestrzegania praworządności.

„Polska jest krajem, który chce zawetować przyszły siedmioletni budżet UE, Unijny Fundusz odbudowy po COVID-19 oraz Unijny Mechanizm Praworządności - mechanizm uzależnienia otrzymania środków unijnych od przestrzegania przez państwa zasad praworządności. [Zdecydowana większość](#) Polaków opowiada się za unijną klauzulą warunkowości finansowania i [za protestami](#). UE musi interweniować” - Irene Donadio, International Planned Parenthood Federation, European Network.

Wzywamy władze do powstrzymania się od stosowania nadmiernej siły i aresztowań demonstrantów, którzy korzystają z prawa do pokojowych zgromadzeń. Przypadki użycia

nadmiernej siły wobec protestujących przez policję, muszą zostać natychmiast zbadane a funkcjonariusze, którzy się ich dopuścili, pociągnięci do odpowiedzialności.

Informacje do Edytorów:

Przestrzeń Obywatelska w Polsce jest oceniona przez [CIVICUS Monitor](#) jako **Zawężona**.
Ostatnie uaktualnienie CIVICUS Monitor o [sytuacji w kraju](#).

CIVICUS: media@civicus.org / aarti.narsee@civicus.org

IPPF EN: Irene Donadio, Senior Lead, Strategy and Partnership, +32 491 71 93 90